

Закон о прелазу у државну својину непријатељске имовине и о секвестрацији над имовином отсутних лица

Закон је објављен у "Службеном листу ФНРЈ", бр. 63/46, 74/46 и 105/46.

Члан 1.

У својину Федеративне Народне Републике Југославије прелази и постаје општенародна имовина:

1) сва имовина Немачког Рајха и његових држављана која се налази на подручју Федеративне Народне Републике Југославије;

2) сва имовина лица немачке народности без обзира на држављанство. Под овима се, нарочито разумеју сва она лица која су се за време окупације изјаснила да су немачке народности, без обзира да ли су пре рата иступила као таква, или су сматрана за асимилиране Хрвате, Словенце или Србе.

Од овог се изузимају лица немачке народности:

а) која су учествовала као партизани и војници у народно-ослободилачкој борби или су радила активно у Народно-ослободилачком покрету;

б) која су пре рата била асимилирана као Хрвати, Словенци или Срби, а за време рата нису приступила Културбунду нити су иступала као чланови немачке народносне групе;

в) која су под окупацијом одбила да се на захтев окупаторских власти изјасне за припаднике немачке народносне групе;

г) која су пре рата или до краја непријатељске окупације њиховог пребивалишта ступила у мешовите бракове с лицима једне од јужнословенских народности или са лицима јеврејске, словачке, русинске, мађарске, румунске или које друге признате народности под условом да се својим држањем под окупацијом нису огрешила према ослободилачкој борби народа Југославије и била помагачи окупатора;

д) која су поданици неутралних држава, а нису се за време окупације непријатељски држала према борби југословенских народа за ослобођење.

3) сва имовина ратних злочинаца и њихових помагача, као и свих лица којима је пресудом грађанског или војног суда одузета имовина у корист државе, и то без обзира на држављанство свих у овој тачки наведених лица. Имовина држављана Федеративне Народне Републике Југославије у овом случају прелази у државну својину, без обзира да ли се она налази у земљи или иностранству.

Имовина из тач. 1) и 2) овог члана прелази у својину државе даном 22. новембра 1944. године као дана ступања на снагу Одлуке о прелазу у државну својину непријатељске имовине, о државној управи над имовином неприсутних лица и о секвестру над имовином коју су окупаторске власти насилно отуђиле од 21. новембра 1944. године.

Имовина из тач. 3) овог члана прелази у својину државе даном правоснажности пресуде.

Члан 2.

Имовина лица из чл. 1. овог закона, као и имовина држављана ФНРЈ који бораве у иностранству а нису се одазвали позиву да се врате у домовину у законом предвиђеном року, или која побегну на земље, може се, до доношења одлуке о конфискацији, а под условима из чл. 12. Закона о конфискацији и о спровођењу конфискације, ставити под секвестрацију државе или применити друго средство обезбеђења по Закону о конфискацији и о извршењу конфискације.

Код конфисковања имовине лица којима се одузима држављанство, водиће се рачуна, изузетно, од чл. 4. Закона о конфискации и о извршењу конфискации, да се блиским члановима породице таквих лица (брачном другу и деци) ако се не налазе у иностранству заједно са лицем коме се држављанство одузима, него су остали у земљи, остави односно пренесе у својину део имовине довољан за одговарајуће издржавање. Овај део, у случају да је имовина велика, не може прећи половину вредности конфисковане имовине.

Ако је у питању имовина великог обима или од значаја за привреду (индустриска предузећа, рудници и сл.), таква имовина прелази у својину државе, а блиским члановима породице одредиће се накнада за део који им се призна.

У свему осталом важе у овим случајевима прописи Закона о конфискации и о извршењу конфискации.

Члан 3.

У имовину у смислу овог закона спадају нарочито непокретности, као земљишта, куће, пољопривредна добра, шуме, индустриска предузећа са свима постројењима; покретности, као трговачке радње с инвентаром, намештај, хартије од вредности, драгоцености, потраживања, удели, ауторска права, права индустриске својине и друга имовинска права.

Члан 4.

За поступак са имовином која прелази у својину државе или се ставља под секвестрацију важе прописи Закона о конфискации имовине и о извршењу конфискации.

Члан 5.

Питање која имовина - која по чл. 1. овог закона прелази у својину Федеративне Народне Републике Југославије - има општедржавни значај и долази под управу савезних органа државне управе, а која долази под управу органа државне управе републике, решава се по постојећим прописима.

Члан 6.

Непосредна управа над имовином из чл. 1. и 2. овог закона, поверава се према њеном привредном значају надлежном савезном министарству или Комисији за народну имовину Владе ФНРЈ, односно надлежном министарству народне републике или одељењу народних добара претседништва владе народне републике.

За прикупљање, чување и управу над књигама, архивским и музејским предметима, уметничким сликама и скулптурама, научним збиркама, музикалијама и другим предметима од историског или уметничког значаја који по чл. 1. и 2. овог закона прелазе у својину или се стављају под управу или секвестрацију државе, надлежни су државни органи за просвету народних република, одређени прописима република, односно Комитет за културу и уметност Владе ФНРЈ за предмете од општедржавног значаја.

Уредбом Владе ФНРЈ прописале се ближе одредбе о надлежности за непосредну управу над имовином о којој је реч у овом закону.

Члан 7.

Правни послови отуђења и оптерећења имовине која по чл. 1 овог закона прелази у својину државе, закључени од 6 априла 1941 године до дана ступања на снагу Одлуке АВНОЈ-а од 21 новембра 1944 године о прелазу у државну својину непријатељске имовине, о државној управи над имовином отсутних лица и о секвестру над имовином коју су окупаторске власти присилно отуђиле, ништавни су. Такви правни послови закључени после 22 новембра 1944 године ништавни су ако су закључени у намери да се избегне одузимање имовине у корист државе. Сматра се да је таква намера постојала, уколико се не докаже противно. Ако се судском одлуком утврди непостојање намере да се избегне одузимање имовине у корист државе, имовина се враћа сопственику, односно оптерећење имовине сматра се правоваљаним.

Члан 8.

Ближе одредбе о организацији и раду Комисије за народну имовину прописане уредбом Влада ФНРЈ.

Члан 9.

Даном ступања на снагу овог закона престаје важити Закон од 24. маја 1946. године о прикупљању, чувању и расподели књига и других културно-научних и уметничких предмета који су постали државна својина према Одлуци Антифашистичког већа народног ослобођења Југославије од 21. новембра 1944. године.

Члан 10.

Овај закон ступа на снагу осмог дана по објављивању у "Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије."